

Reg. No. : .....

Name : .....

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Sanskrit Special - Vedanta

Open Course - I

SV 1551 : SANSKRIT TO MODERN AGE

(2014 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

I. Answer all the questions:

1. What is the meaning of the word "Veda"?
2. Which Vedanga deals with the pronunciations of Vedic mantras?
3. To which Veda does Aitareyopanishad associate?
4. Who is considered as the preceptor of Carvaka Philosophy?
5. What are the four Purusharthas described in Indian tradition?
6. Who wrote Sankhyakarika?
7. Who is the author of Nyaya Sutras?
8. Who wrote Sreebhashya?
9. Which Upaveda deals with administrative matters?
10. Who is the author of Ashtangahridayam?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. Answer any eight of the following :

11. Why Arthasastra is considered as a work of profound historical significance?
12. According to Kautilya, what are the three distinct parts of Arthasastra?
13. What are the sources of revenue described by Kautilya?
14. What are the six theist philosophies in Indian tradition?
15. Which Indian Philosophy is known as Seswarasannkhya and what is the reason behind it?
16. What are the seven Padarthas accepted in Nyaya-Vaisheshika Philosophies?
17. What are the twenty five Tatvas described in Sankhya Philosophy?
18. Write the names of Ten Principle Upanishads.
19. How the medicinal plant Punarnava is known in Malayalam?
20. Which medicinal plant is known as Karuka in Malayalam?
21. What are the main Vaishnava philosophies originated in South India?
22. Write the names of Vedangas. (8 × 2 = 16 Marks)

III. Answer any six of the following :

23. Arthasastra is the art and science of statecraft; of politics and administration – Explain.
24. Arthasastra is a compendium of administration, economy and foreign policy – Explain.
25. How Arthasastra deals with the three objectives of the state?
26. Write a short note on importance of Rig-Veda.

27. Discuss on the three kinds of sorrows described in Indian tradition.

28. Write a short note on four Mahavakyas of Upanishads.

29. Importance of Patanjali in Sanskrit literature.

30. How yoga defines the concept of Iswara? Explain.

31. The concept of Prakriti according to Sankhya.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. Write **any two** of the following :

32. Give a detailed description on ten Principle Upanishads.

33. How Sanskrit language integrates India? Explain.

34. The importance of Arthasastra in administration.

35. Explain the main features of Indian Philosophy.

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. : 2020.....

Name : Jilins George.....

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Malayalam Language, Culture and Literature

Open Course I – ML 1551.4 : ചലച്ചിത്രപഠനം

(2014 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. ഒരു വാക്കിലോ പരമാവധി രണ്ടു വാക്യത്തിലോ ഉത്തരമെഴുതുക.
1. 'കൈനറ്റോസ്കോപ്പ്' കണ്ടുപിടിച്ചത് ആരാണ്?
  2. സിനിമ ആയ ആദ്യ മലയാളസാഹിത്യകൃതി.
  3. ലോകത്തിലെ ആദ്യ ശബ്ദചിത്രം.
  4. പ്രസിഡന്റിന്റെ സ്വർണ്ണമെഡൽ നേടിയ ആദ്യ മലയാള സിനിമ.
  5. 'ബാറ്റിൽഷിപ്പ് പൊട്ടാകിൻ' എന്ന ചലച്ചിത്രം സംവിധാനം ചെയ്തത് ആര്?
  6. ഇന്ത്യൻ സിനിമയുടെ പിതാവായി ചലച്ചിത്രലോകം പരിഗണിക്കുന്നത് ആരെ?
  7. നീലക്കുയിൽ സിനിമയുടെ തിരക്കഥാകൃത്ത്.
  8. 'ബൈസിക്കിൾ തീപ്പ്' സംവിധാനം ചെയ്തത് ആര്?
  9. 'വിയേയൻ' എന്ന സിനിമയ്ക്ക് ആധാരമായ സക്കറിയയുടെ കഥ.
  10. മലയാളത്തിലെ ആദ്യ കളർചിത്രം ഏത്?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. ഒരു ഖണ്ഡികയിൽ കവിയാതെ എട്ടു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

11. 'മൂന്നാം ലോക' സിനിമാസങ്കല്പം വ്യക്തമാക്കുക.

12. സിനിമയെ സംവിധായകന്റെ കലയെന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത് എന്തുകൊണ്ട്?

13. 'ന്യൂജനറേഷൻ' സിനിമകളുടെ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാം?

14. 'ഒരു റീൽ ചിത്രങ്ങൾ' - കുറിപ്പെഴുതുക.

15. 'വിഗതകുമാരൻ' എന്ന ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാം?

16. 'അനിമേഷൻ' ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ സവിശേഷത എന്ത്?

17. ഹ്രസ്വചിത്രവും ഫീച്ചർ ഫിലിമും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം എന്ത്?

18. 'പ്ലേസ്റ്റിസ് ഓഫ് വിഷൻ' എന്നാൽ എന്ത്?

19. ശബ്ദമിശ്രണം - കുറിപ്പെഴുതുക.

20. 'ഓഥർ തിയറി' എന്താണ്?

21. ചലച്ചിത്രഭാഷയിൽ 'ഫ്രെയിം'മിന്റെ പ്രാധാന്യം വ്യക്തമാക്കുക.

22. അരവിന്ദന്റെ ചലച്ചിത്ര സംഭാവന വിശദമാക്കുക.

(8 × 2 = 16 Marks)

III. നൂറ്റിയിരുപതു വാക്കിൽ കവിയാതെ ആറു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

23. ആദ്യകാല മലയാള ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ പ്രമേയപരമായ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാം? വിശദീകരിക്കുക.

24. ജോൺ എബ്രഹാമിന്റെ ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ പൊതുസ്വഭാവമെന്ത്?

25. ഡോക്യുമെന്ററി നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാം? വിശദമാക്കുക.

26. 'നവതരംഗം' ഇന്ത്യൻ ചലച്ചിത്രരംഗത്തെ എപ്രകാരം സ്വാധീനിച്ചു?

27. ഐസൻസ്റ്റീന്റെ ചലച്ചിത്രസംഭാവനകൾ വിശദീകരിക്കുക.

28. 'തീഡി' ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ പ്രത്യേകതകൾ എന്തെല്ലാം?

29. കഥേതര ചലച്ചിത്രങ്ങൾ എന്നാൻ എന്ത്? വിശദമാക്കുക.

30. ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ ഭാഷ എന്ത്? വിശദീകരിക്കുക.

31. ഡിജിറ്റൽ കാലത്തെ സിനിമയുടെ പ്രത്യേകതകൾ വിവരിക്കുക.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. മൂന്നു പുറത്തിൽ കവിയാതെ രണ്ടു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

32. നിയോറിയലിസ്റ്റിക് ചലച്ചിത്രങ്ങളുടെ സവിശേഷതകൾ എന്തെല്ലാം? വിശദമാക്കുക.

33. അനുകല്പനം/അനുവർത്തനം എന്നാൽ എന്ത്? മലയാള ചലച്ചിത്രത്തെ മുൻനിർത്തി വിശദീകരിക്കുക.

34. 'ബൈസിക്കിൾ തീപ്പ്' എന്ന ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ പ്രമേയപരമായ പ്രത്യേകതയെന്ത്? വിവരിക്കുക.

35. അടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണന്റെ 'എലിപ്പത്തായം' എന്ന ചലച്ചിത്രത്തിന് ആസ്വാദനം തയ്യാറാക്കുക.

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. : 1217132020

Name : Jitendra Sanyal

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Sanskrit Special - Vedanta

Core Course - VI

SV 1541 : TATHVAMASI VICARAH

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

सूचना : उत्तराणि संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या लेखनीयानि।

1. वाक्येन वाक्याभ्यां वा दशानामुत्तरं लिखत।
1. षष्ठोऽध्यायः किमर्थमारभ्यते?
2. गुरुकुलात् श्वेतकेतुः कथं प्रत्यागच्छत्?
3. काः अन्नमसृजन्त?
4. जीवजमिति किमुच्यते?
5. अग्नेः रोहितं रूपं कस्य भवति?
6. वाक् कीदृशी भवति?
7. पञ्चदशाहानि अनश्रतः श्वेतकेतोः कुतः ऋगादीनि न प्रत्यभात्?
8. कस्मात् पुरुषं स्वपितीति आचक्षते?
9. सदेव सोम्येदमग्र आसीदित्यत्र एवकारेण किम् अवधार्यते?
10. अपिबतः प्राणः कुतो विच्छेत्स्यन्ते?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. खण्डिकया अष्टानाम् उत्तरं लिखत :

11. यथा सोम्यैकेन मृत्पिण्डेन सर्वं मृन्मयं विज्ञातं स्याद्वाचारम्भणं बिकरो नामधेयं मृत्तिकेत्येव सत्यम् । सप्रसङ्गं व्याख्यात ।

12. त्रिवृत्करणप्रसङ्गे अबन्नविषयाणि दृष्टान्तानि कुतो न दर्शितानि ?

13. अशितस्य अन्नस्य विभागः कथम् ?

14. सर्पिदृष्टान्तेन मनः आदीनाम् अन्नादिमयत्वं प्रदर्शयत ।

15. पुरुषस्य षोडशकलत्वं किमर्थं प्रदर्शितमिति लिखता ।

16. प्राणबन्धनं हि सोम्य मनः इत्यत्र दृष्टान्तं प्रदर्शयत ।

17. मधुकृद्दृष्टान्तः किमर्थमुपपादितः ?

18. लवणदृष्टान्तस्य प्रयोजनं किम् ?

19. सत्सम्पत्तौ क्रमः केन दृष्टान्तेन प्रदर्शयते ?

20. तप्तपरशुग्रहणदृष्टान्तः किमर्थं प्रदर्शितः ?

21. त्रीणि रूपाणीत्येव सत्यम् - स्पष्टयत ।

22. तस्मादेनं स्वपितीत्याचक्षते - निरूपयत ।

(8 × 2 = 16 Marks)

III. षण्णां प्रश्नानामुत्तरं पुटार्धेन समाधत्त ।

23. जगत्कारणत्वे साङ्ख्यपक्षमुपस्थाप्य निराकुरुता ।

24. अनेन जीवेनात्मना अनुप्रविश्य इत्यादिश्रुतेः तात्पर्यं यथाभाष्यं विशदयता ।

25. नदीदृष्टान्तमुपपादायता ।

26. जीवापेतं वाव किलेदं प्रियते न जीवो प्रियते इह सदृष्टान्तमुपपादायता ।

27. जगन्मूलमपि सत् कस्मान्नोपलभ्यते इति सदृष्टान्तमुपपादयत ।

28. मुमूर्षुपुरुषदृष्टान्तं यथाभाष्यं विशदयत ।

29. सत्याभिसन्धस्य मोक्षं सदृष्टान्तमुपपादायत ।

30. षष्ठे अध्याये वाक्यप्रमाणेन किं फलं जनितमिति विशदयत ।

31. षोडशकलपुरुषदृष्टान्तमुपपादयत ।

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. द्वौ अधिकृतस उपन्यासो लेख्यः

32. सन्मूलाः सोम्येमाः सर्वाः प्रजाः सदायतनाः विशदयत ।

33. गन्धारपुरुषदृष्टान्तं विशदयत ।

34. वस्तुनिरूपणप्रसङ्गे वैनाशिकपक्षमुपस्थाप्य निराकुरुत ।

35. सदेव सोम्येदमग्र आसीदिति श्रुतिं यथाभाष्यं निरूपयत ।

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. : 11217132 020

Name : *P. M. Sanyal*

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Sanskrit Special - Vedanta

Core Course - VII

SV 1542 : MITHYATHVANIRNAYAM

(2014 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

उत्तराणि संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या लेखनीयानि ।

1. दशानामुत्तरं पदेन वाक्येन वाक्याभ्यां वा लिखत :

1. माण्डूक्यकारिकायाः कर्ता कः?

2. स्थूल भुक् कः?

3. माण्डूक्योपनिषदि अन्तर्भूतं महावाक्यं किम्?

4. अमात्रः कः?

5. माण्डूक्यकारिकायाः चतुर्थप्रकरणस्य नाम किम्?

6. जागरितस्थानो वैश्वानरोऽकारः प्रथमा मात्रा । कुतः?

7. अकारो नयते । कम्?

8. चेतोमुखः कः?

9. नास्याब्रह्मवित्कुले भवति । कस्य?

10. न भयं विद्यते वचिन् । कस्य?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. अष्टानामुत्तरं लिखत :

11. सुषुप्तस्थानः प्राज्ञो मकारस्तृतीया मात्रा । कुतः?

12. स मुनिर्नेतरो जनः । कः?

13. आगमप्रकरणं किमर्थम् आरभ्यते?

14. जागरितस्थानो वैश्वानरोऽकारः प्रथमा मात्रा । कुतः?

15. न तत्त्वेन मायया वापि जायते । कः?

16. त्रिधा भोगं निबोधत । कथम्?

17. द्वैतं नैवोपलभ्यते । कदा?

18. 'यत्र सुप्तो न कंचन कामं कामयते' । अत्र सुप्त इत्यादि विशेषणं किमर्थम्?

19. अस्पर्शयोगो नाम वै स्मर्यते । कुतः ?

20. त्रिधा देहे व्यवस्थितः । कथम्?

21. अत एव न पृथेक् सम्बन्धाभिधेयप्रयोजनानि वज्ञव्यानि । कुतः?

22. चतुर्थं प्रकरणं किमर्थमारभ्यते?

(8 × 2 = 16 Marks)

III. षण्णां प्रश्नानां लघुनिबन्धो लेख्यः ।

23. संविशत्यात्मनात्मानम् ।

24. वैतथ्यप्रकरणं किमर्थमारभ्यते?

25. माण्डूक्योपनिषदः शान्तिमन्त्रं किम्?

26. स भुञ्जानो न लिप्यते । कः?

27. अतः सामान्यादेकत्वं प्राज्ञमकारयोः ।

28. 'मायामात्रमिदं द्वैतम्' कारिकांशमिमं यथाभाष्यं व्याख्यात ।

29. एकोनविंशति मुखानि कानि?

30. स्वप्नस्थान्स्तैजस उकारो द्वितीया मात्रा । केन सामान्येन?

31. ओंकारस्य वैशिष्ट्यं करिकानुसारेण लिखत ।

IV. द्वौ उपन्यस्यत ।

32. 'स आत्मा स विज्ञेयः' - भाष्यानुसारेण विशदयत ।

33. 'सोऽयमात्मा चतुष्पात्' - समर्थयत ।

34. इतरोपनिषदपेक्ष्य माण्डूक्योपनिषदः प्राधान्यम् ।

35. 'सोऽयमात्माध्यक्षरमोकारो' इति उपनिषद्गीत्या ओंकारं विशदयत ॥

(6 × 4 = 24 Marks)

(2 × 15 = 30 Marks)

II. खण्डिकया अष्टानामुत्तरं लिखत :

11. न च परिनिष्ठितेवस्तुस्वरूपे विधिः संभवति । कुतः ?

12. दोषापनयेतेन मोक्षः न संभवति । कुतः ?

13. प्रधानस्याचेतनस्यैव सतः सर्वज्ञत्वमुपचयते वेदान्त वाक्येषु । कुतः ?

14. 'ब्रह्मात्मैकत्वविज्ञानं न अध्यासरूपम्' । दृष्टान्तश्रुतिः कः ?

15. न तावदयमेकान्तेनाविषयः । कस्मात् ?

16. धर्मब्रह्मजिज्ञासयोः भेदः ?

17. साधनानि कानि ?

18. स संस्क्रियते । कः ?

19. गुणाधानेन मोक्षः न संभवति । कुतः ?

20. मिथ्येति भवितुं युक्तम् । कः ?

21. सर्वे वेदान्ता आरभ्यन्ते । किमर्थम् ?

22. अध्यासे विप्रतिपत्तयः ।

(8 × 2 = 16 Marks)

III. षण्णां प्रश्नानामुत्तरं लघुनिबन्धेन लिखत ।

23. अथशब्दार्थः ।

24. तस्मात् ब्रह्मजिज्ञासितव्यम् ।

25. तस्मादविद्यावद्विषयाण्येव प्रत्यक्षादीनि प्रमाणानि ।।

26. पश्वादिभिश्चाविशेषात् ।

27. अतो न पुरुषव्यापारतन्त्रा ब्रह्मविद्या ।

28. ब्रह्मण इति कर्मणि षष्ठी ।

29. आत्मविषये विप्रतिपत्तयः ।

30. 'जन्माद्यस्य यतः इत्यस्मिन् सूत्रे जन्मादिपदं व्याख्यात' ।

31. चतुःसूत्री ॥

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. द्वावधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

32. शाङ्करभाष्यानुसारेण 'जिज्ञासाधिकरणम्' विशदयत ।

33. अध्यासलक्षणं प्रतिपादयत ।

34. 'शास्त्रयोनित्वाधिकरणम्' भाष्योक्तीत्या प्रतिपादयत ।

35. जगत्कारणत्वप्रदर्शनेन सर्वज्ञं ब्रह्मेत्युपक्षिप्तम् । समर्थयत ॥

(2 × 15 = 30 Marks)

साध्यमथून
१) यन्माग

यन्माग |

Reg. No. : ..... 2020 .....

Name : ..... Pellim Sorey .....
.....

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Sanskrit Special - Vedanta

Core Course - X

SV 1545 : PRAYOJANA SAMEEKSA

(2014 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

1. दशानामुत्तरं पदेन वाक्येन वाक्याभ्यां वा लिखत ।

1. वेदान्तपरिभाषायाः रचयिता कः ?

2. वेदान्तपरिभाषायां सप्तमः परिच्छेदः कः ?

3. तटस्थलक्षणलक्षणं किम् ?

4. अन्तःकरणस्य द्वे शक्ती के ?

5. कर्तृत्वं नाम किम् ?

6. तितिक्षा का ?

7. प्राणः कः ?

8. तेजसः गुणाः के ?

9. प्रयोजनं नाम किम् ?

10. को नाम मोक्षः ?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. अष्टानामुत्तरं लिखत :

11. इमानि भूतानि त्रिगुणानि । कस्मात्?

12. चतुर्दशलोकाः के? ते केभ्य उत्पद्यन्ते?

13. जीवस्य परिच्छिन्नत्वं कस्मात्?

14. प्रथमं तत्पदार्थो लक्षणप्रमाणाभ्यां निरूपयते । कुतः?

15. अंशपञ्चकं नम किम्?

16. गन्धवत्त्वं पृथिव्याः तटस्थलक्षणम् । कुतः?

17. ब्रह्मणो जगदुपादानत्वं किदृशम्?

18. हिरण्यगर्भो नाम कः?

19. सुषुप्तिः का?

20. सगुणोपासनमपि ब्रह्मसाक्षात्कारे हेतुः । कथम्?

21. विदेहकैवल्यं सिद्ध्यति । कदा?

22. एकस्य मुक्तौ न सर्वमुक्तिः । कुतः?

(8 × 2 = 16 Marks)

III. षण्णां प्रश्नानां लघुनिबन्धो लेख्यः ।

23. ब्रह्मणो द्विविधं लक्षणं निरूपयत ।

24. पञ्चीकरणप्रकारं विवृणुत ।

25. प्रमाणानां प्रामाण्यं कतिविधम्? विवृणुत ।

26. सञ्चितकर्मणामेव ज्ञानविनाशित्वम् । समर्थयत ।

27. सृष्टिवाक्यानामप्यद्वितीये ब्रह्मणि तात्पर्यम् । समर्थयत ।

28. प्रलयस्य चतुर्विधभेदान् यथाग्रन्थं विवृणुत ।

29. शमादयः के? विवृणुत ।

30. 'स च ज्ञानैकसाध्यः' - विशदयत ।

31. सुप्तपरेतयोः को भेदः? विशदयत ।

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. द्वौ उपन्यस्यत ।

32. जगतः जन्मक्रमः लयक्रमश्च निरूपयत ।

33. एवं सर्वप्रमाणाविरुद्धं श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणप्रतिपाद्यं जीवपरैक्यं वेदान्तशास्त्रस्य विषय इति सिद्धम् । समर्थयत ।

34. 'एवं श्रवणमनननिदिध्यासनान्यपि ज्ञानसाधनानि'? विशदयत ।

35. जीवस्वरूपं यथाग्रन्थं निरूपयत ।

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. : .....11217132020.....

Name : .....Jitendra Sanyal.....

Fifth Semester B.A. Degree Examination, December 2019

First Degree Programme under CBCSS

Sanskrit Special - Vedanta

Core Course - VIII

SV 1543 : PRAMANANIRUPANAM

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या उत्तराणि लेखनीयानि ।

- I. पदेनैकेन वाक्येन वा सार्वेषाम् उत्तरं लिखत :
1. अन्यपुरुषार्थेभ्यो मोक्षस्य विशेषः कः ?
2. धर्मार्थकामानामनित्यत्वं कथमवगन्तुं शक्यते ?
3. स्मृतिसाधारणं प्रमालक्षणं किम् ?
4. लौकिकं घटादिज्ञानं कियत्यपर्यन्तुं प्रमाणम् ?
5. चैतन्यस्य आदिमत्त्वं कथं युज्यते ?
6. 'सुरभि चन्दन्म्' इत्यत्र सौरभस्यपरोक्षत्वं कुतः ?
7. सविकल्पकप्रत्यक्षं नाम किम् ?
8. ईश्वरसाक्षिणः एकत्वं कुतः ?
9. को नाम विवर्तः ?
10. प्रतिभासिकत्वे प्रयोजकं किम् ?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. खण्डिकया अष्टानामुत्तरं लिखत :

11. 'अहं सुखी' इति ज्ञानस्य प्रत्यक्षत्वं काथमुपपद्यते?

12. विशेषणस्य उपाधेश्य को भेदः?

13. चैतन्यनिष्ठरजतस्य 'इदं रजतम्' इति पुरोवर्तिना तादात्म्यं कथम्?

14. स्वप्नानु प्रातिभासिकत्वं कथम्?

15. अनुमानस्य केवलान्वयिरूपत्वं कुतः निषिद्धम् अद्वैते?

16. आकाङ्क्षा शाब्दज्ञाने कुतः हेतुर्भवति?

17. लक्षितलक्षणां विशदयत।

18. वृत्तिपदेन सूचितमर्थं विशदयत।

19. सुखादिस्मरणस्य प्रत्यक्षत्वं कथं वार्यते?

20. इन्द्रियजन्यत्वं कुतः प्रत्यक्षत्वे न तन्त्रम्?

21. 'नेदं रजतम्' इत्यत्र कीदृशस्य रजतस्य निषेधः?

22. व्याप्ति लक्षणं तद् ग्रहणप्रकारस्य निरूपयत।

(8 × 2 = 16 Marks)

III. षण्णां लघूपन्यासमारचयत।

23. कामप्रदेः मनोधर्मत्वं कन्यमुपपद्यते?

24. 'सोऽयं देवदत्तः' इति वाक्यजन्यं ज्ञानं प्रत्यक्षं वा नवेति निरूपयत।

25. 'प्रमातृसत्तैव घटादिसन्ता' - कथम्?

26. वाक्यजन्यज्ञाने कारणानि कानि?

27. अखण्डार्थत्वम् इत्यनेन विवाक्षितोऽर्थः कः इति विशदयत ।

28. प्रतिभासिकरजतोत्यत्तिः कथम् ?

29. भ्रमस्थले 'इदं रजतम्' इत्येव ज्ञानम्, न 'अहं रजतम्' इति-कुतः ?

30. मिथ्यात्वलक्षणं वेदान्तपरिभाषादिशा विवृणुत ।

31. तात्पर्यं परिभाषोक्तरीत्या विशदयत ।

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. द्वयोः प्रबन्धरूपेणोत्तरं लिखत ।

32. लक्षणा कथं प्रवर्तते इति परिभाषादिशा विस्तरेणोपन्यस्यत ।

33. ज्ञेयप्रत्यक्षलक्षणं सदलप्रयोजनं विशदयत ।

34. नैयायिकाभिमतम् उपमानप्रमाणस्वरूपं निरस्य उपमानप्रमाणस्य कथं प्रवृत्तिरिति विशदयत ।

35. वेदान्तपरिभाषोक्तरीत्या अनुमानप्रमाणं तस्य एकविधत्वं च विस्तरेणोपपदायत ।

(2 × 15 = 30 Marks)